

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE
Karta Ewidencyjna Zabytków
Architektury i Budownictwa

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

7735
WIELKOPOLSKIE

1. Obiekt

DOM MIESZKALNY

2. Czas powstania

1820-27

3. Miejscowość

LESZNO

4. Adres 64-100 Leszno
ul. Leszczyńskich 15

nr hipoteczny:

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

powiat: Leszno

gmina: Leszno

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Lissa

7. Przynależność administracyjna przed
01.01.1999 r.

województwo leszczyńskie

gmina: Leszno

8. Właściciel i jego adres
patrz wkładka nr 3

9. Użytkownik i jego adres
właściciele, najemcy lokali
sklepowych oraz mieszkań

10. Rejestr zabytków

Nr 535/1248/A data 19.09.1970

542/wcup/A

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Najstarsze wzmianki dotyczące posesji przy ul. Leszczyńskich nr 15, odnoszące się do najprawdopodobniej początków budowy znajdują się w Księdze Wieczystej. Pod datą 1820 istnieją zapiski, że przedmiotowa nieruchomość powstała na skutek połączenia dwóch, mniejszych działek - nr 303 i 302. Właścicielem działki nr 302 był Samuel Seidel, który nabył ją w 1816 r. od Samuela Wollmeinna, działka nr 303 należała do doktora medycyny Friedricha Hildebranda, który w 1820 r. dokupuje sąsiednią działkę nr 302 i po ich połączeniu buduje obecną kamienicę. Podział wymieniony w Księdze Wieczystej ilustruje także zachowana mapa miasta Leszna z końca XVIII wieku.

Nieruchomość mogła być zabudowana już wcześniej, w XVIII wieku. Wydaje się, że budynkami starszymi niż dom mieszkalny są budynki północno-wschodnie z przejazdem bramnym, gdzie występują sklepienia zwierciadlane (nad przejazdem bramnym) oraz kolebkowe - nad piwnicami w skrzydle północnym i w dwóch pomieszczeniach przy bramie (po północnej stronie skrzydła wschodniego). Najprawdopodobniej też skrzydło wschodnie przeznaczone było od początku dla celów mieszkalnych. W narożniku południowo-wschodnim w początkach XX wieku (a może już wcześniej) mieściła się stajnia. Pomieszczenia po przeciwległej stronie ze względu na to, że jest całe okopcone mogło służyć jako kuźnia(?), w końcu XIX wieku urządzono tam pralnię.

Od roku 1872 właścicielem jest Friedrich Hermann von Schoenebeck, rok później w 1873 Ferdinand Haberlau. Od 1882 r. kamienica przy Reissenerstrasse nr 264 należała do Anna Hundt.

dokończenie na wkladce nr 1

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje

SYTUACJA:

Leszno - miasto powiatowe - położone jest w południowej części województwa wielkopolskiego, na trasie wschód - zachód (Gostyń-Wschowa) i północ-południe (Poznań-Wrocław). Dom mieszkalny numer 15 przy ul. Leszczyńskich położony jest na obszarze historycznego miasta Leszna, na południe od rynku (ok. 500 m), pomiędzy ulicami Leszczyńskich i Świętojańską. Zwrócony frontem i kalenicą ku stronie zachodniej, wzdłuż ulicy Leszczyńskich. Nieruchomość zabudowana z czterech stron połączonymi ze sobą budynkami z wewnętrznym podwórzem, na które prowadzi przejazd bramny zlokalizowany po stronie północnej.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA:

- ściany:

Budynek murowany na kamiennych fundamentach, ściany z cegły palonej i cegły suszonej od strony wewnętrznej; ścianki działowe na poddaszu w konstrukcji szkieletowej wypełnionej w przeważającej części (w części środkowej, gdzie znajduje się mieszkanie) cegłą, ścianki działowe w pomieszczeniach gospodarczych z desek drewnianych mocowanych do konstrukcji, przy kominie ścianki z gliny i słomy;

- sklepienia i stropy:

stropy w budynku mieszkalnym drewniane, belkowe, na drewnianych belkach z podsufitką, bielone, sklepienie żaglaste w pomieszczeniu na piętrze, w trakcie tylnym, drugie od południa; nad przejazdem bramnym sklepienie zwierciadlane; piwnice w skrzydle północnym sklepione murowanymi z cegły kolebkami na gurtach; kolebki nad pomieszczeniami przy bramie w skrzydle wschodnim; w pomieszczeniach w skrzydłach bocznych stropy drewniane, na drewnianych belkach z podsufitką;

- wieźba dachowa:

drewniana o konstrukcji krokwiowo-jętkowej na jednorzędowej ramie stolcowej; połacie dachowe obu skrzydeł wzajemnie się przenikają, założone są na wspólnej konstrukcji dachowej;

- pokrycie dachów:

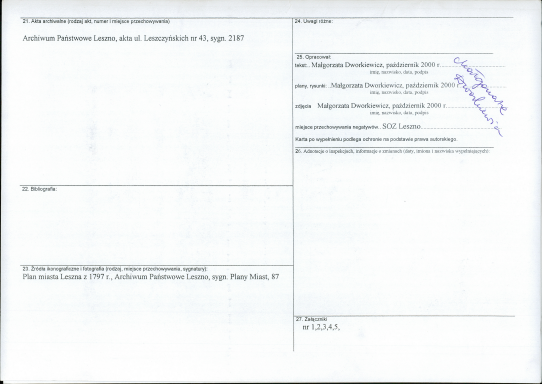
dach nad budynkiem głównym i skrzydłem północnym kryty dachówką ceramiczną karpiówką układaną w koronkę; nad skrzydłami południowym i wschodnim dach odeskowany kryty dwoma warstwami papy;

- podłogi, posadzki:

podłogi w korytarzu wyłożona płytkami lastriko, w sklepach płytkami ceramicznymi, w mieszkaniach wykładziny dywanowe i PCV, w kuchniach i łazienkach płytki ceramiczne; podłoga na pierwszej kondygnacji poddasza z kwadratowych płytek ceglanych, na drugiej z desek drewnianych;

dokończenie na wkladce nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2400 m3	400 m2	mieszkalno-usługowe(?)	mieszkalno-usługowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja: * 1983 r.: - wymiana dachówki na dwóch budynkach od podwórza * 1991 r.: - likwidacja okna wystawowego i zastąpienie go drzwiami oraz likwidacja otworu drzwiowego i zastąpienie go oknem w parterze * 1993 r.: - nowa instalacja gazowa w całym budynku * 1994 r.: - nowa warstwa papy na dachu, nowe rynny i opierzenia * 1995 r.; - malowanie korytarzy * 1999 r.: - wymiana okien drewnianych na nowe z PCV * 2000 r.: - montaż kasetonu reklamy świetlnej		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) fundamenty i ściany - dobry więźba dachowa i pokrycie dachów - dobre	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

przechowywania)

a ul. Leszczyńskichnr 43, sygn.2187

24. Uwagi różne:

25. Opracował:

tekst:..Małgorzata Dwor.. październik 2000 r.....cz RADNI
imię, nazwisko,data,podpis = >

plany,rysunki:..Małgorzata Dwor.. październik 2000 r-e... FAQ...
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia Małgorzata Dwor.. październik 2000 r
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów.. SOZLEOSZNORZZEC O ia , %

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających):

22. Bibliografia:

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury):
Plan miasta Lesznaz 1797 r., Archiwum PaństwoweLeszno, sygn. Plany Miast, 87

27Załączniki
nr 1.2.5,4:3;

1. Miejscowość: Leszno 2. Gmina: Leszno 3. Województwo: wielkopolskie	4. Obiekt (nazwa jak w karcie): DOM MIESZKALNY Leszno, ul. Leszczyńskich 15	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) ciąg dalszy historii i opisu
---	---	--

Ciąg dalszy historii:

Od 1886 r. należała do Juliusa Radeck i jego żony Anny z d. Kleiber. W 1886 r. Urząd Budowlany zgodził się, aby pan Radeck przebudował południowe pomieszczenia na parterze i przekształcił je na sklep. W tym celu jedno z okien zamieniono na drzwi oraz obniżono podłogę wewnątrz. Główne wejście do kamienicy zlokalizowane było w części środkowej, poprzedzały je 3 stopnie schodów, z których pierwszy był półkolisty. Po bokach głównych drzwi wejściowych znajdowały się dwa wąskie okienka.

W 1914 r. całą nieruchomość podłączono do kanalizacji. Do głównego budynku od strony podwórza dobudowano dwukondygnacyjną lokalność, w której umieszczono ubikacje. Dołączony do akt plan ukazuje układ pomieszczeń w budynku. Nadal główne wejście mieściło się w części środkowej, po bokach znajdowały się sklepy. W skrzydłach południowym i północnym zlokalizowano kuchnie i pokoje mieszkalne. W skrzydle wschodnim znajdowały się komórki na węgiel, pralnia i pokój.

Od 1924 r. dom kupuje Jakób Poślednik z żoną Józefą z d. Olejniczak z Leszna, którzy są właścicielami w równych połowach. W roku 1926 dokonują oni przebudowy sklepu od strony północnej - powiększył okno wystawowe, zmniejszył nieco drzwi wejściowe i obniżył wewnątrz podłogę.

Pod koniec roku 1927 budynek kupuje Tomasz Stanek, mistrz krawiecki i żona jego Maria z d. Ławecka z Pawłowic. Z jego inicjatywy zlikwidowano główne wejście, a sień przeznaczono na sklep. Do budynku można było dostać się wyłącznie od strony podwórza. Wykonawcą prac był Jan Śmiejkowski, koszty wynosiły 1200 zł.

Dwa lata później Tomasz Stanek przebudował część południową kamienicy. Z części sklepu został wyodrębniony wąski korytarz przechodzący przez całą szerokość budynku. Wybito nowe otwory drzwiowe - od ulicy Leszczyńskich i podwórza. Do nowego ciągu komunikacyjnego dostosowano schody - przede wszystkim ich początkowy bieg, na który po przebudowie wchodziło się od strony korytarza. Zmieniono także otwory okienne w sklepie południowym - dwa okna zamieniono na jedno wielkie. Koszt przebudowy wynosił 1300 zł.

W czasie II wojny budynek znajdował się przy Bismarckstrasse numer 43. W sierpniu 1941 r. rozebrano dobudówkę, która znajdowała się na podwórzu w północno - zachodnim narożniku. Po rozbiórce w skrzydle północnym wybito nowe, szerokie okna zamykane na okiennice. Wybite okna doświetlały warsztat krawiecki, który w 1942 r. zajmował mistrz krawiecki Paul Schulz.

W 1944 r. przeprowadzono prace remontowe na dachu. Złożono zapotrzebowanie na 6000 sztuk dachówki, prace wykonał Artur Stoppel mistrz dekarSKI z Rydzyny, zamieszkały przy Rawitscherstrasse 24a.

Verte →

Wkładkę założył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

W roku 1973 współwłaścicielami nieruchomości stają się także dzieci państwa [REDAKTOWANO] każdy w 1/6 części nieruchomości. Od 1982 r. właścicieli jest tylko trzech, każdy w równej części (1/3 części nieruchomości), [REDAKTOWANO]
[REDAKTOWANO] Od 1992 r. w miejsce udziału 1/3 części należącej do [REDAKTOWANO] współwłaścicielami stają się jej dzieci - [REDAKTOWANO] d.
[REDAKTOWANO] w 1/6 części i [REDAKTOWANO] w 1/6 części.

Ciąg dalszy opisu:

- schody:

schody wejściowe dwustopniowe, murowane, wyłożone płytkami lastriko, schody na piętro i poddasze drewniane, zabiegowe; przy schodach z piętra na poddasze z balustradą w formie kwadratowych listew, profilowaną poręczą oraz kwadratowymi słupami zwieńczone guzami przy zakrętach; schody na II kondygnację poddasza drewniane, drabiniaste;

- otwory:

wszystkie otwory drzwiowe i okienne w formie prostokątów stojących, z wyjątkiem otworu bramnego oraz okna w skrzydle północnym na parterze od podórza prostokątów leżących; ślepe okna w elewacji północnej, zamykane na drewniane, współczesne okiennice; stolarka okienna w budynku głównym współczesna z PCV, z wyjątkiem dwóch okien w klatce schodowej - krosnowych, czteroskrzydłowych ze stałym krzyżem oraz okienek w dobudówce mieszczącej toalety - krosnowych; w pozostałych skrzydłach okna skrzynkowe, dwupoziome, ~~dwudzielne~~, okna na werandzie krosnowe, okno od strony podwórza w skrzydle północnym - trójdzielne z drewnianymi okiennicami deskowo-płycinowymi; stolarka drzwiowa drewniana w przeważającej części drzwi deskowo-płycinowe, współczesne, pełne (do mieszkań) oraz deskowo-listwowe (do pomieszczeń gospodarczych); drzwi wejściowe deskowo-płycinowe, górna płycina owalna, przeszklona, wokół niej ozdobne motywy kwiatów, dolna płycina kanelowana; drzwi po środku korytarza wejściowego dwuskrzydłowe z przeszklonym nadświetlem, deskowo-płycinowe z górną krawędzią przeszkloną, przy zewnętrznych krawędziach ozdobne pilastry korynckie z kanelowanymi trzonami; drzwi z korytarza na podwojrze podwojne, skrzydło wewnętrzne deskowo-płycinowe, zewnętrzne współczesne, pełne; drzwi do ubikacji na półpiętrze klatki schodowej deskowo-płycinowe z przeszklonym nadświetlem; drzwi na poddasze oraz w ściankach działowych deskowo-listwowo-zastrzałowe z żelaznymi zamkami;

RZUT:

Nieruchomość zabudowana czterema budynkami, połączonymi ze sobą, skupionymi wokół wewnętrznego, prostokątnego dziedzińca; od strony zachodniej prostokątny (dłuższe boki na osi północ-południe) główny budynek mieszkalny z pseudoryzalitem w elewacji frontowej i prostokątną dobudówką mieszczącą ubikacje od strony podwórza; od strony północnej i południowej prostokątne budynki oficyn, od strony wschodniej także prostokątny budynek z licznymi pomieszczeniami gospodarczymi na parterze; pomiędzy skrzydłem wschodnim i północnym przejazd bramny na podwórze nad którym sklepienie zwierciadlane na gurtach;

W głównym budynku mieszkalnym korytarz przechodzący przez całą szerokość przesunięty nieco z głównej osi; budynek dwutraktowy, nad pomieszczeniami traktu frontowego sfazowane sufity; w części środkowej, w tylnym trakcie zabiegowa klatka schodowa

BRYŁA:

Bryła budynku rozczłonkowana o skrzydła usytuowane wokół wewnętrznego dziedzińca. Budynek główny niepodpiwniczony, dwukondygnacyjny z dwukondygnacyjnym poddaszem. Równy wysokością ze skrzydłem północnym, ponieważ oba skrzydła nakrywa wspólny dach, którego połacie wzajemnie się przenikają w narożniku północno-zachodnim; skrzydło północne podpiwniczone; pozostałe skrzydła niższe, nakryte dachami pulpitowymi;

ciąg dalszy na wkladce nr 2

1. Miejscowość: Leszno 2. Gmina: Leszno 3. Województwo: wielkopolskie	4. Obiekt (nazwa jak w karcie): DOM MIESZKALNY Leszno, ul. Leszczyńskich 15	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) ciąg dalszy opisu
---	---	---

ciąg dalszy opisu:**ELEWACJE:**

Elewacje zróżnicowane na niski cokół, partię ściany zamkniętą od góry gzymsem koronującym;

Elewacja frontowa (zachodnia) symetryczna z nieznacznym pseudoryzalitem; naroża elewacji i pseudoryzalitu zaakcentowane kanelowanymi pilastrami, których głowice łączą się z gzymsem koronującym; osie otworów obu kondygnacji nie pokrywają się wzajemnie; najniższej partii niski cokół, kondygnacje rozdzielone pasem mezzonina; okna drugiej kondygnacji w płaskich opaskach, które pod oknami wyodrębniają prostokątne płyciny; elewacja zamknięta od gór profilowanym gzymsem koronującym; w części środkowej dachu murowana prostokątna wystawka nakryta daszkiem dwuspadowym, po bokach której dwa wole oka wyprowadzone w konstrukcji dachu;

Elewacja boczna (północna) - niesymetryczna w różną ilośćią osi na każdej kondygnacji; w pierwszej kondygnacji ośmioosiowa; trzykondygnacyjna, pozbawiona opracowania architektonicznego; niski cokół oraz partia ściany, pomiędzy drugą i trzecią kondygnacją płaski gzymsem; w pierwszej kondygnacji ślepe okna przy których zamykane drewniane, współczesne okiennice, z wyjątkiem pierwszego okna od wschodu obok którego rozsuwana brama z furtką;

WNĘTRZE:

Wnętrza zmodernizowane, dwutraktowe; nieco na prawo z głównej osi budynku długi korytarz przechodzący przez całą szerokość budynku, po jego bokach pomieszczenia sklepowe, które w trakcie przednim nakryte stropami z nieznacznie sfazowanymi narożami; w części środkowej budynku, w tylnym trakcie zabiegowa klatka schodowa na wyższe piętra, na półpiętrze dwa wejścia do toalet; na piętrze dwa samodzielne mieszkania, pomieszczenie drugie od strony południowej w tylnym trakcie nakryte sklepieniem żaglastym

WYPOSAŻENIE:

Przed wszystkim stolarka okienna (w skrzydłach) i drzwiowa (brama wjazdowa)

INSTALACJE:

elektryczna, wodno-kanalizacyjna, telefoniczna, odgromowa, centralne ogrzewanie, gazowa

Właściciele - październik 2000 r.:

Wkładkę złożył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

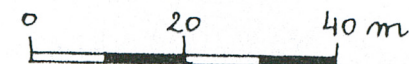

PLAN SYTUACYJNY

DOM MIESZKALNY
LESZNO

UL. LESZCZYŃSKICH 15

SKALA 1:800

GRUBSZYM KONTUREM
ZAZNACZONO W/W
NIERUCHOMOŚĆ

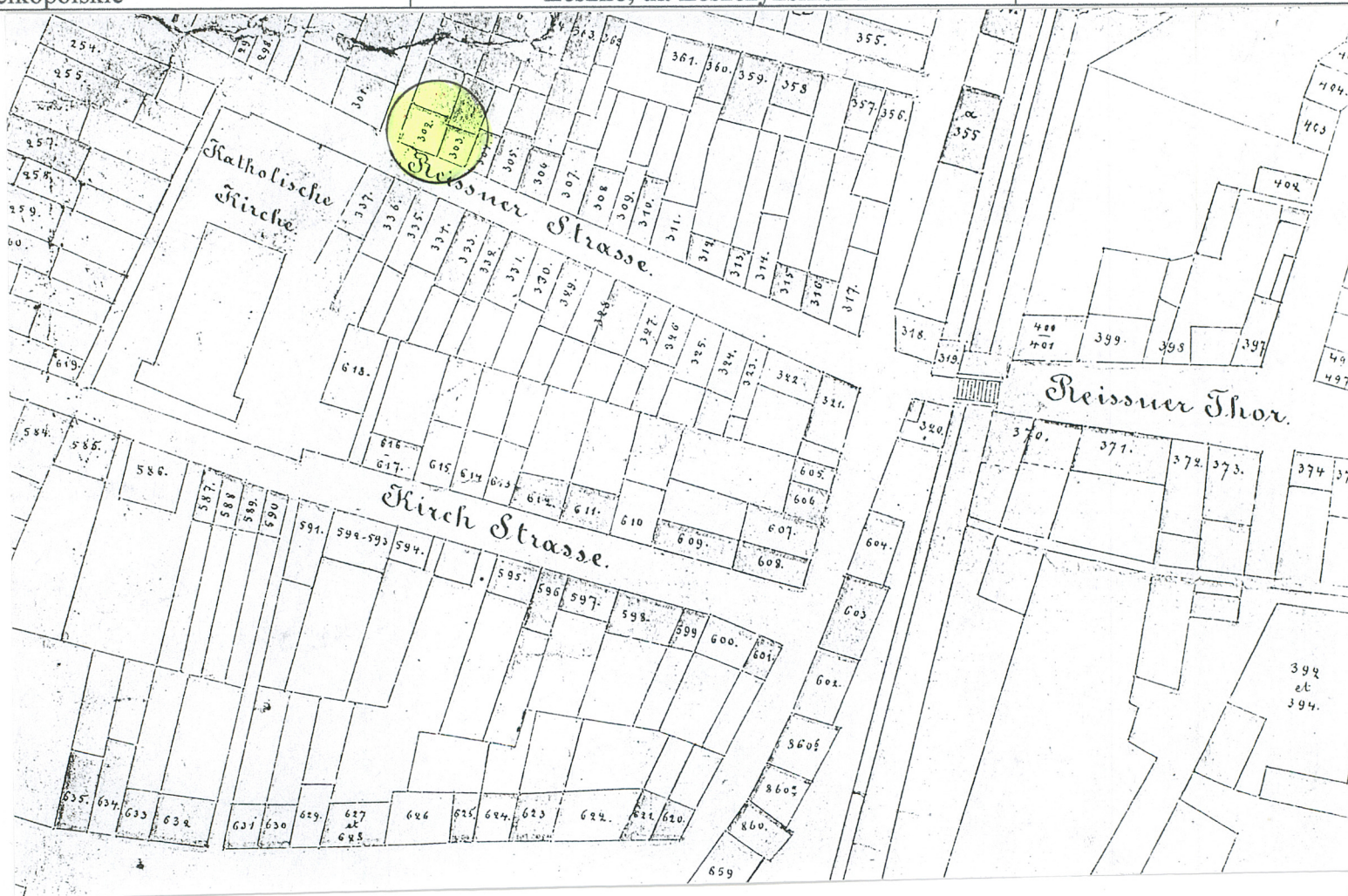
1. Miejscowość: Leszno
2. Gmina: Leszno
3. Województwo: wielkopolskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie):

DOM MIESZKALNY
Leszno, ul. Leszczyńskich 15

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

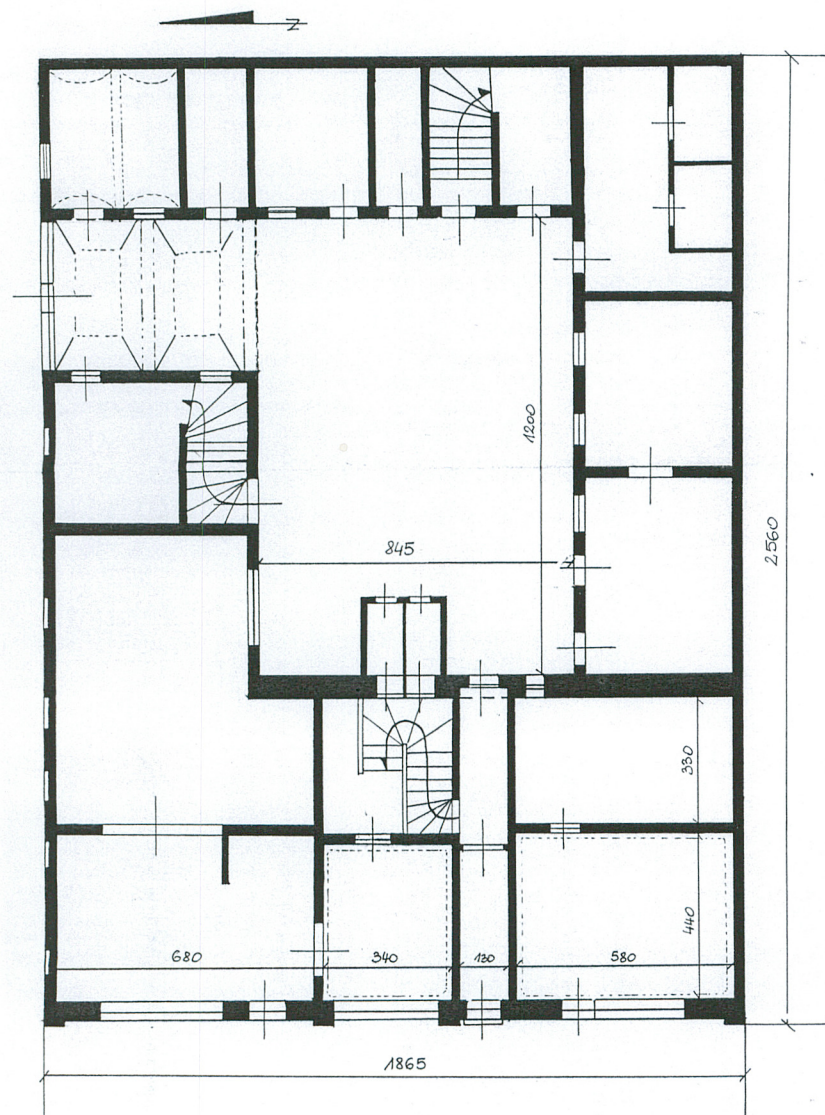
zdjęcia

Wkładkę założył: Małgorzata Dworakiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

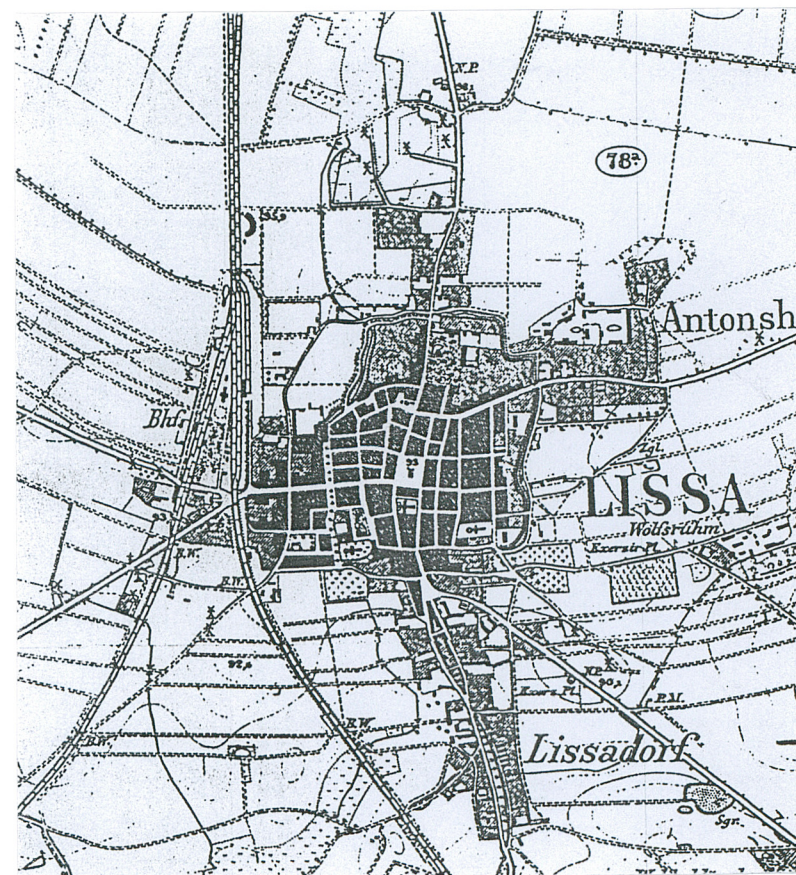
Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

4.

DOM MIESZKALNY LESZNO UL. LESZCZYŃSKICH 15 SKALA 1:100 0 200 400 cm

5.

6.

1. Miejscowość: Leszno	4. Obiekt (nazwa jak w karcie):	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	DOM MIESZKALNY	zdjęcia
3. Województwo: wielkopolskie	Leszno, ul. Leszczyńskich 15	

7.

8.

Wkładkę założył: Małgorzata Dworakiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

9.

10

11.

1. Miejscowość: Leszno	4. Obiekt (nazwa jak w karcie):	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	DOM MIESZKALNY	zdjęcia
3. Województwo: wielkopolskie	Leszno, ul. Leszczyńskich 15	

Wkładkę założył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

14.

15.

16

1. Miejscowość: Leszno	4. Obiekt (nazwa jak w karcie):	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	DOM MIESZKALNY	zdjęcia
3. Województwo: wielkopolskie	Leszno, ul. Leszczyńskich 15	

17.

18

Wkładkę założył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

19.

20.

21.

1. Miejscowość: Leszno	4. Obiekt (nazwa jak w karcie):	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	DOM MIESZKALNY	zdjęcia
3. Województwo: wielkopolskie	Leszno, ul. Leszczyńskich 15	

22

23

Wkładkę założył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

24.

25.

26.

1. Miejscowość: Leszno	4. Obiekt (nazwa jak w karcie):	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina: Leszno	DOM MIESZKALNY	zdjęcia
3. Województwo: wielkopolskie	Leszno, ul. Leszczyńskich 15	

27.

28.

Wkładkę założył: Małgorzata Dworkiewicz, październik 2000 r.
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Leszno

Leszno, ul. Leszczyńskich 15, spis zdjęć:

1. Elewacja frontowa
2. Plan sytuacyjny miasta Leszna
3. Plan sytuacyjny
4. Mapa miasta Leszna z 1797 r. z pierwotnym stanem działek
5. Plan kamienicy
6. Mapa pruska, tzw. Messtischblatt
7. Widok kamienicy z 1943 r.
8. Elewacja tylna
9. Widok na narożnik skrzydeł północnego i wschodniego
10. Narożnik południowo-zachodni
11. Dobudówka z ubikacjami
12. Skrzydło wschodnie
13. Okno z okiennicami w skrzydle północnym
14. Brama - widok od strony zewnętrznej
15. Brama - widok od strony wewnętrznej
16. Zejście do piwnic w skrzydle północnym
- 17,18. Sklepienie piwnic
19. Okno w klatce schodowej
20. Schody z balustradą
21. Wejście na strych
22. Wejście na poddasze z wędzarnią po boku
23. Drzwi w ścianie działowej poddasza z zasuwką
- 24,25. Kominy skrzydeł wschodniego i północnego
26. Więźba dachowa
27. Drzwi wejściowe
28. Elewacja boczna, północna